

A várkonyi Szent Jakab-templom

2010 május 07. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejt?zköd? Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen

ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Egyes történelembúvárok szerint a sok helyütt elforduló Várkony helynév ősi avar településeket jelöl, amelyek túléltek a magyarok honfoglalását is. Olvasatukban a szó jelentése: „várkun”. Nem árt óvatosnak lennünk az ilyesfajta, manapság divatos etimológizálásokkal és időjátékokkal. Hazai bejegyzett hunjaink épp a minap emlékeztek meg a 907. évi pozsonyi ütközetben a bajorok ellen kivívott győzelmükre...

Maradjunk a tényeknél. A csallóközi Várkony falu Pozsonytól negyven kilométerre keletre fekszik, színmagyar falvak csoportjában. 1940-ben egyesítették a szomszédos Nyékkel – ez egyik honfoglaló nemzetségünk neve. A mintegy ezerlelkes község hivatalos neve 1948 óta: Vrakún. Az élővizekkel, buján zöldellő csatornákkal és a régi Duna holtágával körülfolyt település 1260-ban Warkun, 1284-ben Warkon alakban szerepel írásban, ekkor a német eredetű Gut-Keled nemzetségbeli Omodé ispáné, aki a tatárok elleni vitészségével érdemelte ki IV. Béla királytól a borsói és várkonyi birtokot. (Az Amadéék kései leszármazottja az 1704-től 1764-ig élt báró Amade László költő-zeneszerző.)

A Pázmány Péter érseksége alatt készült egyházmegyei összeírás adatai szerint a falu plébániája már 1308-ban fennállott. A kisebb magaslat tetején álló, keletelt, nyugati tornyos templom a XIV. században épült.

Sokszögzáródású szentélyének mélyen ülő, csúcsíves ablakai magasságuk arányában feltűnően keskenyek, hármasszórázó az Anjou-kori gótikára jellemző. Boltozatának korbordái, faragott zárókövei is az 1300-as évek derekán készülhettek, a szentély északi falában látható díszes szentségtartó fülke – eredeti kovácsolt vasrácsával – azonban már a következő évszázad második felében való.

A csallóközi téglatemplomok közt kivételesen kváderkövekből készített épület a sziget legnagyobb egyházai közé tartozik: hajójának hossza tizenhat, szélessége kilenc, a szentély hét és fél méter hosszú. Négyzetes tornya a legtermetesebb a környéken. A múlt heti számunkban bemutatott Csütörtökhelyhez hasonlóan Várkony is városként szerepel a középkori okiratokban, fésperesség székhelye is, így templomának feltűnő méretei mellett az sem lehet véletlen, hogy védőszentje szintén Szent Jakab apostol. Jakab havának utolsó napján így újra tiszteleghetünk a compostelai kegyhely és Európa egyik patrónusa előtt.

Ipolyi Arnold 1858. évi ittjártakor még látta és leírta a templom külső déli oldalán Szent Kristóf „kolosszális festvény maradványát”, amely az egész falat beborította. Az úton járók és zarándokok védelmezőjének képmása azóta eltűnt az újabb vakolat alatt. A közeli Szent István téren 1896-ban emeltek kegyzsobrot, a 2000. évi millenniumkor Szent István-émlékvet a várkonyiak. A plébániaházzal szemközt 1805-ben készült klasszicista kálváriakompozíció, az út túlsó felén pedig különösen szép romantikus kőszobor vonja magára figyelmünket: az utóbbi Árpád-házi Szent Erzsébet rózsacsodáját örökítette meg.

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló

